

J.nr. 2026-16524
Ref.: chpawi, tobfel
Den 7. juli 2026

Høringsnotat vedrørende udkast til bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2026/2027

Udkast til bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2026/2027 (gødskningsbekendtgørelsen) har været i ekstern høring i perioden 15. juni 2026 til 24. juli 2026 hos en bred kreds af myndigheder og interessenter.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) har modtaget tre eksterne høringssvar med bemærkninger.

Høringssvarene er indsendt af følgende høringssparter:

- Bæredygtigt Landbrug
- Landbrug & Fødevarer
- Økologisk Landsforening

I det følgende gennemgås de modtagne bemærkninger. SGAVs kommentarer hertil er anført i temaer, og høringssvarene er gengivet i hovedtræk.

For detaljerede oplysninger om svarenes indhold henvises der til bilag med fremsendte høringssvar, som kan findes på høringssportalen.

SGAV har kun kommenteret på forhold, der vedrører de ændringer, der indgår i bekendtgørelsesudkastet for planperioden 2026/2027. For henvendelser vedrørende bekendtgørelsens indhold generelt kan der rettes henvendelse til SGAV. For øvrige forhold henvises til tidligere høringssvare.

Mindre sproglige rettelser eller korrektion af henvisninger omtales ikke i høringssnotatet.

Eventuelle direkte spørgsmål til forståelsen af reglerne er besvaret i særskilt mail fra SGAV til høringssparten.

Indhold

Indledning	3
Generelt til reguleringen	3
Sen høring og kort høringsfrist	3
Vejledning om reglerne	4
Overgangen til ny Udledningsbaseret Markregulering (UMR)	4
Nye typer af gødning for husdyrgødning af sat direkte på mark	5
Husdyrnormer	5
<i>Halmværdier</i>	5
<i>Normer for økologiske svin</i>	6
Korrektioner	7
<i>Skærpelse af krav til foderkontroller</i>	7
Afgrødenormer	7
<i>Ændringer i afgrødenormer</i>	7
<i>Ændringer af afgrødekoder for kløvergræs</i>	8
Fratrækmuligheder i gødningsregnskabet	8
Eftervirkning af kvælstoffikserende efterafgrøder	8
Nye krav til anvendelse af gødskningskvitteringen	9
Specifikke bemærkninger	11
Yderligere justeringer foretaget af SGAV efter høring	15

Indledning

SGAV kvitterer for de modtagne hørings svar og beklager den korte høringsperiode. Årsagen til den sene høring og den korte høringsperiode er, at udstedelsesprocessen har måttet afvente regeringsdannelsen, og at ændringerne skal træde i kraft den 1. august 2026.

SGAV har i nedenstående forsøgt at gengive hørings svarene så præcist som muligt, men der kan være enkelte detaljer, som er udeladt.

Generelt til reguleringen

Bæredygtigt Landbrug bemærker, at regelsættet samlet set er i dag så omfattende, at ministeriet bør fremlægge dokumentation for effekterne på produktion, klima, arealanvendelse, import/eksport og fødevarerforsyning samt effekterne på vandmiljøet overholder proportionalitetsprincippet. Herudover finder *Bæredygtigt Landbrug*, at reglerne skal være fagligt begrundede, proportionalt udformede og praktisk anvendelige for de landmænd, der skal efterleve dem.

SGAVs bemærkninger

SGAV skal hertil bemærke, at gødskningsbekendtgørelsen implementerer dele af de politiske målsætninger på kvælstofområdet, og udmønter den gældende gødskningslov. Regelsættet er komplekst, men det afspejler en kompleks virkelighed, hvor der også ønskes store grader af fleksibilitet, hvilket bevirker en omfangsrig regulering.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer af bekendtgørelsesudkastet.

Sen høring og kort høringsfrist

Landbrug & Fødevarer bemærker, at bekendtgørelsen kommer alt for sent i høring, så gødskningsreglerne bliver kendt for sent i forhold til landbrugerens planlægning og ikke mindst i forhold til, at der er tale om en overgangsperiode til Udledningsbaseret Markregulering (UMR). Dette forstærkes yderligere af en uacceptabel kort høringsperiode, som ovenikøbet falder sammen med andre parallelle høringer af centrale bekendtgørelser. Det gør det reelt umuligt at gennemføre en grundig og kvalificeret behandling, og er derfor en stærkt utilfredsstillende høringsproces

Bæredygtigt Landbrug bemærker, at høringsfristen er utilstrækkelig og uddyber, at bekendtgørelsen har væsentlig betydning for landmændenes gødningsplanlægning, økonomi, dokumentationskrav og retssikkerhed. En høringsfrist på få arbejdsdage giver ikke mulighed for en forsvarlig faglig vurdering af konsekvenserne.

SGAVs bemærkninger

SGAV anerkender, at der er tale om en sen høring med en kort frist. Der er dog flere forhold, som er årsagen til den sene høring og heraf den korte høringsfrist. Som vanlig indstilles normer for både afgrøder og husdyr sent til SGAV. Dette skyldes, at normerne baserer sig på de nyeste data fra erhvervet. En ændring af dette vil betyde en regulering, som baserer sig på ældre data.

Derudover har det ikke været muligt at sende bekendtgørelsen i høring, før der var dannet en regering.

En længere høringsperiode vil medføre, at bekendtgørelsen vil blive udstedt meget tæt på, at den træder i kraft, hvilket SGAV har vurderet ikke værende hensigtsmæssigt.

Vejledning om reglerne

Landbrug & Fødevarer bemærker, at den tilhørende vejledning bør komme i høring samtidig med bekendtgørelsen for at sikre korrekt forståelse af reglerne, og som minimum inden d. 1. august 2026, hvor den træder i kraft. *Landbrug & Fødevarer* forudsætter, at hvis der er tale om materielle ændringer, så fremgår det konkret af høringsbrevet, og den tilhørende vejledning i afsnittet "Nyt siden sidst".

SGAVs bemærkninger

Det er SGAVs mål og vurdering, at det høringsbrev, der sendes ud samtidig med bekendtgørelsen, netop vejleder om de nye regler. I høringsbrevet er det beskrevet, hvad der er nyt og hvilke nye krav, der stilles til landbruger. Herudover fremgår det, hvor der er tale om materielle ændringer.

Overgangen til ny Udledningsbaseret Markregulering (UMR)

Landbrug & Fødevarer vil kraftigt opfordre SGAV til at beskrive overgangen samt overlappet mellem reglerne i denne bekendtgørelse og reglerne i UMR i vejledningsmaterialet til denne bekendtgørelse. Dertil er *Landbrug & Fødevarer* uforstående overfor, at der er valgt en overgangsløsning som indebærer, at landmændene underlægges dobbeltregulering med tilhørende administrative omkostninger. Der opfordres til, at SGAV redegør for andre mindre indgribende løsninger, samt afdækker og fremlægger de administrative omkostninger som følger af overlappet i reguleringer. Herudover bør det nævnes, at det ikke længere er nok at overholde kvælstofkvoten, fordi der i perioden fra d. 1. januar 2027 til d. 31. juli 2027, samtidigt skal overholdes en udledningskvote. Det kan skabe sammenfald i tilfælde, hvor der tilføres kvælstof efter de nuværende regler, hvor der efterfølgende er en risiko for, at det medfører en overtrædelse af udledningskvoten i 2027. *Landbrug & Fødevarer* finder, at dette efterlader landmændene i en meget vanskelig og helt urimelig situation.

Bæredygtigt Landbrug bemærker, at SGAV begrundede flere ændringer med behovet for sammenhæng med den kommende udledningsbaserede markregulering, som forventes at gælde fra 1. januar 2027, mens gødskningsbekendtgørelsen gælder fra 1. august 2026. *Bæredygtigt Landbrug* bemærker, at de fra har dagspressen erfaret, at den nye regulering ikke træder i kraft som oprindeligt planlagt. *Bæredygtigt Landbrug* bemærker i øvrigt, at da centrale dele af Vandområdeplanerne hviler på et utilstrækkeligt fagligt grundlag, har *Bæredygtigt Landbrug* stævnet staten og samtidigt begæret opsættende virkning af de kommende reguleringer.

SGAVs bemærkninger

SGAV anerkender, at der er væsentlige byrder forbundet ved at gennemføre to reguleringer samtidig. Overgangen fra den gældende planperiode til den ny planperiode, som er sammenfældende med kalenderåret, medfører uanset løsning nogle praktiske udfordringer.

Et alternativ til overlappende reguleringer, som der er overvejet, er en regulering, der alene skulle gælde fra 1. august 2026 til 31. december 2026. En regulering kun gældende for perioden 1. august 2026 til den 31. december 2026 ville medføre et helt nyt sæt regler, som erhvervet skulle sætte sig ind og vil ikke medføre væsentligt reducerede krav til indberetninger. Der ville stadigvæk skulle indberettes et gødningsregnskab for denne korte periode.

En anden vurderet mulighed har været en forlængelse af planperioden 2025/2026 til at gælde til udgangen af 2026. Dette er dog ikke muligt ift. til den eksisterende hjemmel i gødskningsloven.

Det er derfor SGAVs vurdering, at et overlap, hvor de kendte regler videreføres, er mest hensigtsmæssigt.

Reguleringen af planperioden 2026/2027 og planperioden 2027 kører parallelt, men der er ikke som sådan indberetningsmæssige overlap udover gødningskvitteringen. Dette skyldes, at perioderne ikke er fuldt overlappende, og at SGAV derfor ikke kan genbruge data fra indberetningerne. SGAV skal understrege, at begge reguleringer skal overholdes. Det vil sige både kvælstofkvoten og udledningskvoten. Det SGAVs vurdering, at der ikke er noget til hinder for at overholde begge krav.

Til *Bæredygtigt Landbrugs* bemærkning vedrørende ikrafttrædelse af den nye Udledningsbase-rede Markregulering kan SGAV oplyse, at denne træder i kraft den 1. januar 2027.

Nye typer af gødning for husdyrgødning af sat direkte på mark

Landbrug & Fødevarer vurderer umiddelbart, at de nye typer af husdyrgødning for gødning afsat direkte på mark indebærer en skærpelse ift. eksisterende regler. *Landbrug & Fødevarer* mener dog, at det ikke er muligt at vurdere, hvad det har af konsekvenser for landmanden, når reglerne for UMR stadig ikke er kendte, samt den meget korte høringsperiode.

Landbrug & Fødevarer bemærker yderligere, at de eksisterende fastsatte udnyttelseskrav er for høje.

SGAVs bemærkninger

Det har ikke været hensigten at indførelsen af nye typer af husdyrgødning for gødning afsat direkte på mark skulle være en skærpelse ift. gældende regler. SGAV er heller ikke enig i, at der er tale om en skærpelse. Udnyttelseskravene er de samme, som der gælder for dybstrøelse for de pågældende dyretyper. Det er alene i forbindelse med overførsler af gødning, hvor gødningstypen skal angives med et udnyttelseskrav, at de nye regler finder anvendelse. Der stilles således ikke krav til indberetning af nye typer af staldsystemer og dermed heller ikke til en opdeling i forbindelse med angivelse af de udbragte mængder ved angivelse af det totale forbrug af kvælstof i gødningsregnskabet.

Reglen er alene for at sikre, at de oplysninger, der fremgår af gødningskvitteringen, er ens i den gældende regulering og i den kommende regulering, således at oplysninger fra gødningskvitteringen kan anvendes i begge reguleringer. I UMR skal det, jf. de nye bekendtgørelser der er sendt i høring, angives, om den udbragte mængde kvælstof er tildelt direkte på marken via dyrene.

SGAV har ikke forholdt sig til *Landbrug & Fødevarers* generelle kommentarer vedr. udnyttelseskrav for de eksisterende gødningstyper, da de ikke indgår i høringen. Argumentation for de fastsatte krav fremgår af tidligere høringssvar, og der henvises i øvrigt til publikationen [Virkemidler til reduktion af kvælstofbelastningen af vandmiljøet](#).

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer af bekendtgørelsesudkastet.

Husdyrnormer

Halmværdier

Bæredygtigt Landbrug bemærker, at SGAV oplyser, at halmværdierne opdateres for første gang siden 1997, og at det vil medføre stigning i kvælstof og fosfor ab lager for stalde med strøelse,

især dybstrøelsessystemer. *Bæredygtigt Landbrug* mener, at det bør undersøges og bevises, om disse ændringer, der øger beregnet N og P uden reel ændring i praksis, ikke fører til urimelige administrative eller økonomiske konsekvenser i henhold til princippet om proportionalitet.

SGAVs bemærkninger

SGAV bemærker, at husdyrnormerne fastsættes af Normudvalget og indstilles til SGAV. Det er Normudvalget, der er fagligt ansvarlig for udarbejdelse af normerne. Husdyrnormerne er i øvrigt baseret på data fra praksis indhentet i erhvervet. Husdyrnormerne afspejler således på bedst mulig vis et gennemsnit af virkeligheden.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer af bekendtgørelsesudkastet.

Normer for økologiske svin

Økologisk Landsforening er meget glad for, at ministeriet som konsekvens af de ændrede normer hæver fosforlofterne for økologiske grise i gødningsanvendelsesbekendtgørelsen med henblik på at give producenterne mulighed for at tilpasse produktionen. *Økologiske Landsforening* bemærker dog, at trods styrelsens forsøg på at afværge en meget svær situation, så kommer de ændrede regler med meget kort varsel, og foreningen mener derfor trods forøgelsen af fosforlofterne, at de nye krav først bør træde i kraft til januar 2027 eller august 2028.

Landbrug & Fødevarer anerkender indsatserne for at afbøde konsekvenserne af de ændrede normtal for gødningen fra økologiske grise, men hæfter sig ved det meget korte varsel, som vil gøre det vanskeligt for landmændene, at tilpasse deres harmoniareal eller reducere deres produktion, og få tilpasset leveringskontrakter. *Landbrug & Fødevarer* mener, at udfordringen er særlig stor for de bedrifter, der alene har søer og smågrise på friland, uden mulighed for gødningsopsamling og afsætning til andres harmoniarealer.

Bæredygtigt Landbrug opfordrer til, at der gives fleksibilitet til økologiske producenter, indtil foder- og managementtilpasninger reelt er mulige.

SGAVs bemærkninger

SGAV anerkender, at der sker markante ændringer i normerne for økologiske svin. Erhvervet blev allerede ved høringen af gødskningsbekendtgørelsen til planperioden 2025/2026 bekendt med en væsentlig ændring i normerne for økologiske svin, der som bekendt endte med at blive udskudt.

SGAV modtager som altid de årlige husdyrnormer sent i forhold til høringen, hvilket skyldes processen med at indhente relevante data fra erhvervet til fastsættelsen af normerne. Dette er ikke en ny procedure, og årlige ændringer af normerne er således noget erhvervet må forvente og dermed tage højde for i deres planlægning.

Husdyrnormerne gælder for en planperiode og kan således ikke træde i kraft midt en planperiode. En senere ikrafttrædelse af normerne er derfor ikke en mulighed.

Til *Bæredygtigt Landbrugs* bemærkning om fleksibilitet, så ser SGAV netop en ændring af fosforloftet som den fleksibelt, der er behov for, indtil der forelægger konkrete løsninger for virksomheder med økologiske svinehold til at reducere udskillelsen af fosfor.

For den konkrete løsning ift. fosforloftet henvises der til høringsnotat i forbindelse med høringen af *Bekendtgørelse om jordbrugsvirksomheders anvendelse af gødning*.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer af bekendtgørelsesudkastet.

Korrektioner

Landbrug & Fødevarer bemærker, at der er en efterspørgsel på at kunne korrigere pr. site/CHR.nr. – og ikke på CVR-nr.-niveau, da mange bedrifter opkøber eller lejer nye stalde, hvorfor der kan være forskellige staldsystemer på bedriften med tilhørende forskel i effektivitet på de enkelte sites.

SGAVs bemærkninger

SGAV er bekendt med problemstillingen vedr. forskellig effektivitet på forskellige CHR-numre inden for samme CVR-nummer. Det er der også taget hensyn til, da virksomheden som dokumentation kan anvende enten produktionsresultater specifikt for de enkelte CHR-numre eller vægte alle produktionsresultaterne sammen for alle CHR-numrene. Det er dog afgørende, at alle årsdyr/producerede dyr af samme dyretype og hele foderforbruget til dyretypen samles for hele virksomheden, for at få type 2-korrektionen beregnet rigtigt. Det sikrer også en effektiv og holdbar kontrol.

Som også bemærket i tidligere høringssvar giver bemærkningen giver ikke anledning til ændringer af bekendtgørelsesudkastet.

Skærpelse af krav til foderkontroller

Økologisk Landsforening bemærker, at for kvæg er kravet til antal foderkontroller øget fra 4 til 6 i løbet af planperioden, for at man kan anvende type-2 korrektion. Det virker voldsomt, og selv mælkeproducenter har ikke altid så mange foderskift hen over året. For kødkvægsbesætninger, som går på græs mindst det halve af året, findes skærpelsen heller ikke hensigtsmæssig.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det er en skærpelse fra det nuværende krav på 4 foderkontroller til 6 kontroller om året. Det medfører øget udgifter til landmanden. Hvis dette fastholdes, er det vigtigt, at det fremgår som en ændring i vejledningen, hvor formålet og de administrative byrder tydeliggøres.

SGAVs bemærkninger

Det er ikke alene antal perioder med samme foderblanding, der er afgørende for kravet om antal årlige foderkontroller. Det er også en kontrol af, om fodersammensætningen inden for en periode er rigtig. I planperioderne 2023/2024 og 2024/2025 var der ingen virksomheder med ammekøer, som anvendte muligheden for at type 2-korrigere. SGAV har drøftet antal årlige foderkontroller med medlemmer af Arbejdsgruppen vedr. beregning af normtal for husdyrgødning. Det er SGAVs vurdering, at der som minimum gennemføres seks foderkontroller i løbet af planperioden ude på virksomhederne.

Afgrødenormer

Ændringer i afgrødenormer

Bæredygtigt Landbrug bemærker, at der for reduktionen af den nationale kvælstofkvote bør udarbejdes en følsomhedsanalyse og en konsekvensvurdering. *Bæredygtigt Landbrug* anfører yderligere, at datagrundlaget for fastsættelsen af afgrødenormerne bør offentliggøres samt ønsker særskilt dokumentation for de største reduktioner i normerne.

SGAVs bemærkninger

Det fremgår af gødskningsloven, at afgrødenormerne fastsættes som økonomisk optimum på baggrund af et fastlagt fagligt grundlag, og at de indstilles af Normudvalget til SGAV. Den specifikke fastsættelse for indstilling af økonomisk optimale kvælstofnormer er fastsat af Normudvalget, og fremgår af Aarhus Universitets [hjemmeside](#). De anvendte kvælstof- og kornpriser er baseret på de seneste femårige gennemsnit for et mindske store ændringer mellem årene. Nogle år vil de således ikke helt svare til årets aktuelle bytteforhold, men over en årrække må afvigelserne antages at gå omtrentligt lige meget i begge retninger. For indblik i datagrundlaget vil SGAV henvise til Normudvalget.

Ændringer af afgrødekoder for kløvergræs

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det skal være muligt at ændre afgrødekode undervejs i græsmarkens levetid, hvis kløveren forsvinder, så det er det reelle kløverindhold, der bestemmer kvælstofkvoten til græsmarken. *Landbrug & Fødevarer* bemærker yderligere, at SGAV tidligere har svaret, at styrelsen ville arbejde på en løsning.

SGAVs bemærkninger

SGAV er fortsat positivt indstillet på at kigge på mulige ændringer i kriterierne for indberetningen af kløvergræs. Der er imidlertid stadig nogle identificerede problemstillinger i den praktiske udmøntning og kontrol af en mulig ændring. SGAV har ligeledes flere gange været i dialog med SEGES omkring deres vurdering af dette, men der er ikke tilvejebragt en løsning forud for planperioden 2026/2027.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer af bekendtgørelsesudkastet.

Fratrækmuligheder i gødningsregnskabet

Landbrug & Fødevarer bemærker, at der bør gives mulighed for at fratække kvælstof i efterafgrøder afsat til biogasanlæg i gødningsregnskabet, da det vil give en række klima- og miljøfordele og fremmer bedre udnyttelse af næringsstofferne.

SGAVs bemærkninger

Som bemærket i tidligere høringssvar, så er reglerne i dag ikke til hinder for, at en efterafgrøde høstes og afsættes til et biogasanlæg, og at der derved opnås de fordele, som *Landbrug & Fødevarer* beskriver. Der er for efterafgrøder fastsat en eftervirkning ud fra antagelsen om, hvad den fulde efterafgrøde over- og underjordisk leverer til næste års afgrøde i kvælstofeffekt. Det vil derfor kræve en fastsættelse af mængden af kvælstof i den høstede andel, der skal fratækkes, hvilket SGAV fortsat ikke kan se en hensigtsmæssig løsning for.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer af bekendtgørelsesudkastet.

Eftervirkning af kvælstoffikserende efterafgrøder

Landbrug & Fødevarer bemærker, at eftervirkningen for kvælstoffikserende efterafgrøder er sat for højt (50 kg N pr. ha) i forhold til, hvad landbrugeren oplever som opnåeligt. Den høje indregnede eftervirkning bevirker, at der ikke er mange landbrugere, der gør brug af denne mulighed.

Landbrug & Fødevarer opfordrer derfor SGAV til at få udarbejdet et større fagligt grundlag på flere lokaliteter i Danmark, så eftervirkningen kommer ned på et mere realistisk og praktisk opnåeligt niveau.

SGAVs bemærkninger

SGAV skal indledningsvist bemærke, at kvælstoffikserende efterafgrøder er et alternativ til efterafgrøder. Der er således ingen landbrugere, der er tvunget til at anvende muligheden fremfor andre typer af efterafgrøder.

Som nævnt i tidligere høringssvar, er det Aarhus Universitet, som har vurderet hvilke betingelser, der skal gøres gældende for f.eks. afgrødetyper, blandingsforhold, destruktionsfrist og eftervirkningen, som samlet set ikke medfører en merudvaskning fra efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter i forhold til ikke fikserende efterafgrøder. SGAV har fastsat eftervirkningen af alternativet til 50 kg N/ha med udgangspunkt i analyser foretaget af AU. Yderligere er eftervirkningen af en efterafgrøde ikke en fuld eftervirkning i år 1 efter nedpløjning, men en løbende virkning efterhånden som planten nedbrydes.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer af bekendtgørelsesudkastet.

Nye krav til anvendelse af gødningskvitteringen

Landbrug & Fødevarer bemærker, at der fremadrettet stilles øgede krav til anvendelse af gødningskvitteringen, og at der derfor tale om væsentlige udvidelser af de eksisterende administrative forpligtelser.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at kravet om to-partssignering kan føre til, at landmanden uberettiget mister fradragsretten, hvis modparten ikke reagerer rettidigt, hvilket indebærer, at landmandens retstilling gøres afhængig af tredjemands handlinger eller undladelser. Af hensyn til retssikkerhed bør det overvejes, om der kan indføres sikkerhedsventiler.

Landbrug & Fødevarer forventer, at denne justering vil føre til øgede administrative byrder for landmændene i forbindelse med overførsel af gødning. *Landbrug & Fødevarer* ønsker derfor en mere præcis redegørelse for, hvordan det administrative flow ændres i forbindelse med overdragelse af gødning, og hvad dette betyder for landmændenes administrationsomkostninger.

Landbrug & Fødevarer vil desuden gerne sikre sig, at det forsat bliver muligt at lave B1-skemaer for bedrifter, som ikke er med i Register for Gødningsregnskab eller bruger af Tast selv, hvor det er muligt at fratække, det afsatte husdyrgødning til evt. særlige naturarealer mv. i gødningsregnskabet. *Landbrug & Fødevarer* bemærker vigtigheden af at kunne lave udtræk af lister ifm. udarbejdelse af gødningsregnskaber, som er en funktion, der er meget anvendt af konsulenter til overblik. Samtidig med implementering af den kommende UMR, skaber det risiko for uklarhed i regelsæt og dobbeltregulering, selvom dette søges afværget. Der bør derfor sikres klare overgangsregler og vejledning ift. den samtidige implementering af ny regulering for at afværge overgangsproblematikker.

Bæredygtigt Landbrug finder, at de administrative konsekvenser er utilstrækkeligt belyst og finder, at de i praksis vil medføre betydelige byrder for landmænd og rådgivere. *Bæredygtigt Landbrug* mener, at nye krav til gødningskvitteringer bør forenkles, og bemærker i øvrigt at udkastet udvider brugen af gødningskvitteringer, herunder ved overførsel af gødning mellem virksomheder i Register for Gødningsregnskab, overførsel til leverandørregistret og overførsler til og fra udlandet. Flere steder stilles der krav om oplysninger om gødningstype, mængde kvælstof og fosfor, udnyttelsesandel, overførselsdato og digital signering.

Bæredygtigt Landbrug mener, at der bør indføres bagatelgrænser for små overførsler af husdyrgødning, hvor under 4-5 DE i form kreaturer, heste eller får afgræsser et areal uden gødningskvote. *Bæredygtigt Landbrug* tilføjer, at systemet skal være praktisk anvendeligt for græsningsarealer, naturpleje, afgræsning på tredjemands arealer og ekstensive driftsformer, og at det må ikke gøres administrativt uattraktivt at bruge udegående dyr til naturpleje og græsbaaseret produktion. *Bæredygtigt Landbrug* vurderer, at det er et ekstra lag bureaukrati uden reel betydning.

Bæredygtigt Landbrug finder derudover, at det er vigtigt, at der er en rimelig fejlrettelsesfrist uden sanktioner, og at digital signering bør ikke kunne føre til, at afsætter mister fradrag, hvis modtager forsømmer eller forsinker signering. Reglerne bør indrettes, så dokumenterbare faktiske overførsler anerkendes.

Bæredygtigt Landbrug supplerer med, at systemet bør understøtte fuldmagtsløsninger, rådgiveradgang og automatiske kvitteringer, og at kravene ikke bør træde i kraft, før Tast selv-løsningen fungerer stabilt. Og slutteligt at ældre beboere på landet, der har nogle få hektar, der ønskes afgræsset, kan være fritaget for digital kommunikation.

SGAVs bemærkninger

SGAV skal indledningsvist bemærke, at styrelsen ikke forholder til helt generelle bemærkninger til anvendelsen af gødningskvitteringen. Der henvises i øvrigt til, at gødningskvitteringen er en del af opfølgningen på en henstilling fra Rigsrevisionen, hvor SGAV i langt højere grad skal sikre de data, der indgår i gødningsregnskabet. Der har derfor hele tiden været SGAVs hensigt, at gødningskvitteringen udvides.

Derudover er der i høringsmaterialet redegjort for de administrative byrder, der er forbundet med nye oplysninger på gødningskvitteringen, som i visse tilfælde er midlertidige i forbindelse med overgangen mellem to reguleringsperioder.

SGAV bemærker, at det er landbrugernes eget ansvar at sikre, at modtager af gødning kvitterer for den modtagne mængde i forbindelse med levering. Det er hele hensigten med kvitteringen, at når kvælstof og fosfor flyttes mellem regnskaber, vil der altid være sikkerhed for, at et gødningsregnskab hæfter for mængden.

Ift. Bæredygtigt Landbrugs bemærkning om bagateller, så har SGAV ansvaret for at opgøre produktion og forbrug af kvælstof og fosfor i landbruget, i denne indgår ikke en mulighed for bagateller.

I forbindelse med tidligere tilfælde, hvor der har været problemer med kvitteringen, som alene skyldes tekniske udfordringer i styrelsen, er der givet mulighed for, at gødningskvitteringer kunne indberettes efter fristen for indberetningen af gødningsregnskabet. Dette kan naturligvis blive relevant igen, hvis der skulle forekomme tekniske udfordringer hos SGAV tæt på fristen.

Gødningskvitteringen åbner i januar 2027, hvilket vil sige, at der er 15 måneder til fristen for indberetning af gødningsregnskabet til at få signeret leverancerne.

Er man registreret i Register for Gødningsregnskab og ønsker at fratække kvælstof og fosfor i gødningsregnskabet, så er kravet, at dette gøres via gødningskvitteringen i Tast selv. Der vil ikke være mulighed for at anvende skema-B1.

Som beskrevet i høringsbrevet, stilles der ikke krav om to-partsigeneren ved overførsler på gødningskvitteringen i alle tilfælde. Der stilles krav om to-partsigenering, når der overføres alle typer af gødning mellem virksomheder registreret i Register for Gødningsregnskab, og når virksomheder registreret i Register for Gødningsregnskab afsætter organisk gødning til virksomheder tilmeldt Leverandørregister for gødningsleverancer (LR). Til bemærkningen fra *Bæredygtigt Landbrug* vedr. digitale adgange, så må det forventes, at man som virksomhed kan anvende digitale løsninger, hvilket er et helt generelt krav, som virksomhed i Register for Gødningsregnskab.

I tilfælde hvor gødningskvitteringen skal anvendes til afsætning af gødning til udlandet, eller når dyr afgræsser hos en landbruger med tilsagnsarealer, der ikke er tilmeldt Register for Gødningsregnskab, stilles der således ikke krav om, at modtager signerer for modtagelse. Der stilles heller ikke krav om signering, når en landbruger modtager organisk gødning fra en virksomhed tilmeldt LR.

Til Bæredygtigt Landbrugs bemærkning vedr. fuldmagtløsninger, er SGAV ikke bekendt med, at der er virksomheder, hvor denne ikke fungerer. SGAV forstår ikke, hvad Bæredygtigt Landbrug mener, når de skriver ”automatiske kvitteringer”, og kan derfor ikke kommentere på dette.

Det er korrekt, at landbrugere, der afsætter kunstgødning til andre landbrugere, fremadrettet skal foretage dette via gødningskvitteringen. SGAV er ikke enig i, at det er en væsentlig forøgelse af de administrative byrder. Tværtimod undgår landbrugerne at lade sig registrere i Leverandørregister for gødningsleverancer for at foretage afsætningen. Dette er også de tilbagemeldinger SGAV har fået i forbindelse med interviews med erhvervet vedr. ændringerne.

Ift. bemærkninger vedr. oversigten over leverance af gødning, så vil denne fortsat fremgå på Landbrugsindberetning.dk, da gødningskvitteringen erstatter indberetningen i LR.

Specifikke bemærkninger

Interessant	Høringssvar	SGAVs bemærkning
Landbrug & Fødevarer	Dokumentation og fristen 31. juli for solgt græs, er blevet tilføjet uden at SGAV har gjort opmærksom på den. Datoen kan være svær at overholde, hvis man gerne vil sikre sig foder til sine dyr i det følgende år, hvis avl af foder skulle slå fejl pga. tørke. Hvis det på den enkelte bedrift viser sig, at man har foder i overskud, så sælger man det først efter høst, altså efter d. 31. juli. Denne dato skal minimum rykkes til d. 1. september, evt. til d. 31. december.	Der er ikke ændret på fristen. Fristen har været den 31. juli siden planperioden 2023/2024. SGAV skal I øvrigt bemærke, at fristen er ved udgangen af den efterfølgende planperiode. Det vil sige, at landbrugerne har et år til at få græsset solgt. SGAV indgår gerne i drøftelser med Landbrug & Fødevarer om der er behov for at få rykket fristen. Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer af bekendtgørelsesudkastet.
Landbrug & Fødevarer	Det bør være muligt at overtage dokumentation fra tidligere ejer/cvr.nr.	Der henvises til svar på tidligere høringer.

	i forbindelse med korrektion af N-normen ved højere udbytte, som minimum, hvis ejerkredsen bag virksomheden er den samme (ved skift af cvr.nr.)	Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer af bekendtgørelsesudkastet.
Landbrug & Fødevarer	Der efterspørges en definition af gødning i § 2. i relation til forståelsen i § 18.	Der er flere definitioner af gødning i § 2, som henleder til typen af gødning. Brugen ordet <i>gødning</i> er en samlet betegnelse og gælder alle typer, hvis ikke nærmere er specificeret. Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer af bekendtgørelsesudkastet.
Landbrug & Fødevarer	Der opfordres til, at det skal være muligt at lave GKVIT uden at være medlem i LR eller RG. Alternativt skal det i særlige tilfælde være muligt at lave et B1-skema.	SGAV drøfter gerne det reelle behov herfor, da det ikke er begrundet af Landbrug & Fødevarer. Anvendelsen af Gødningskvitteringen kræver i øvrigt adgang til tast selv og anvendelsen af Skema B1 kræver adgang til Gødnings- og Husdyrindberetningen (GHI). Derudover kan SGAV kun fastsætte krav til virksomheder, der tilmeldt de nævnte registre. Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer af bekendtgørelsesudkastet.
Landbrug & Fødevarer	I tilfælde af brand og tyveri og andre særlige omstændigheder (bør udvikles med det som er skrevet med kursiv), så det også er muligt at søge denne dispensation ved uheld, hvor en tank med gødning fx lækker.	Der henvises til svar på tidligere høringer. Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer af bekendtgørelsesudkastet.
Landbrug & Fødevarer	Det har længe været et ønske fra konsulenter og landmænd, at det også skal være synligt på GKVIT, hvor mange ton, der er blevet overført, da landmanden bedre kan forholde sig til det.	På Gødningskvitteringen, der åbner primo januar 2027, vil det være muligt at angive den totale mængde gødning, der er afsat. Der er ikke fastsat regler om, at det skal angives. Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer af bekendtgørelsesudkastet.

Landbrug & Fødevarer	<p>Det bemærkes, at i § 30 stk. 2, 4) står der, at “Angivelse af at dyrene går på arealer, der i henhold til anden lovgivning må ikke tilføres mere gødning end der efterlades af husdyrene”.</p> <p>Er det blot et afkrydsningsfelt? Hvis arealerne skal indtegnes eller lignende, så er det en voldsom byrde.</p>	<p>Der er alene tale om en felt til markering.</p> <p>Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer af bekendtgørelsesudkastet.</p>
Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer noterer, at der er lavet en del tekstmæssige ændringer i kapitel 6 vedr. reglerne for type 1- og type 2-korrektion, men som vi læser det, er der ikke tiltænkt indholdsmæssige ændringer. Er det korrekt forstået? Det må i gerne bekræfte.</p>	<p>Det er foretaget fire ændringer i reglerne vedr. korrektioner:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Der stilles et nyt krav om vedr. udtagning af prøver af fodermidler. 2) Der stilles yderligere et skærpet krav i ift. antallet af foderkontroller, fra 4 til 6 pr. år. 3) Og så er der foretaget en lempelse ift. dokumentation for type 2 foderkorrektion i forbindelse med ophør i § 46 stk. 3 (stk. 4 i den endelige bekendtgørelse) 4) Det er ikke længere muligt for type 2-korrektioner for kvæg af kombinere analyser og tabelværdier. <p>Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer af bekendtgørelsesudkastet.</p>
Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer bemærker, at der mangler nye godkendte hvedesorter for brødhvede i bilag 2, tabel 3.</p>	<p>SGAV modtog først nye sorter efter bekendtgørelsen var blevet sendt i høring.</p> <p>De nye sorter er medtaget i den endelige bekendtgørelse.</p>
Landbrug & Fødevarer	<p>Tidligere var det muligt at bruge standardværdier for de partier eller slæt, der ikke er analyseret. Dette er ikke længere en mulighed, og kræver derfor analyser af alle slæt, som ikke alle kvægbrugere gør rutinemæssigt. I 2025 er der 3 gange så mange analyser af 1. slæt (878)</p>	<p>Det er korrekt at muligheden for at kombinere analyser med standardværdier udgår.</p> <p>Det betyder, at landbruger enten skal anvende analyser på alle fodermidler eller anvende standardværdier på alle fodermidler.</p>

	<p>kløvergræsensilage sammenlignet med 5. slæt (282).</p> <p>Landbrug & Fødevarer foretrækker, at standardværdier fortsat kan anvendes på hjemmeavlet korn eller små slæt.</p>	Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer af bekendtgørelsesudkastet.
Landbrug & Fødevarer	Tidligere var det en sammenhængende periode på 365 dage i perioden fra d. 15. juni til d. 31. august, så det efterspørges om det stadig ikke bør være 365 dage. Ellers er der tale om en væsentlig skærpelse af reglerne, som der skal gøres opmærksom på i vejledningen.	Det var en fejl, at de 365 dage ikke indgik i bestemmelsen. Dette er rettet i den endelige bekendtgørelse.
Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at det tydeliggøres i vejledningen, hvordan landmanden eller konsulenten opgør ultimolager ift. overgangen fra planperioden til kalenderår ved UMR.	Dette vil indgå i forbindelse med vejledning af de nye bekendtgørelser for UMR.
Økologisk Landsforening	Det kan være hensigtsmæssigt, hvis der i denne bekendtgørelse stilles krav om analyse for kalium (K) foruden P, da der i Bioaskebekendtgørelsen er krav til, hvor meget kalium der må udbringes med bioaske.	Der er ikke hjemmel til, at SGAV kan fastsætte krav om oplysninger vedr. kalium, da bekendtgørelsen og gødskningsloven ikke regulerer kalium.
Økologisk Landsforening	Økologisk Landsforening rejser spørgsmålet, om der ikke også bør være et udnyttelseskrav for fæces, når der er fastsat et krav for ajle. Der bygges en del nye kvægstalde, hvor ajlen og fæces holdes hver for sig og aldrig sammenblandes til gylle.	<p>Udnyttelseskravene udgår efter planperioden 2026/2027, og SGAV har data vedr. fæces.</p> <p>Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer af bekendtgørelsesudkastet.</p>
Økologisk Landsforening	Økologisk Landsforening undrer sig over, at indholdet af N i gødningen er højere, når den afsættes via afgræsning, end når den opsamles på stald i et gyllesystem. For smågrisene (kode 1515) og søerne (kode 1513) gælder den omvendte sammenhæng - altså at gødning opsamlet på stald indeholder mere N, end når det afsættes via afgræsning. Økologisk Landsforening spørger, om det er en fejl ved slagtegrisene.	SGAV har på baggrund af bemærkningen spurgt Aarhus Universitet, om der er fejl i normerne. Aarhus Universitet har gennemgået dem igen og bemærker, at beregningerne ser ud til at være korrekte. Aarhus Universitet bemærker, at årsagen til forskellene er, at der anvendes samme faktor for ammoniakfordampningen i udesystemerne uanset om det er søer, smågrise eller slagtesvin. Ammoniaktabet er væsentligt højere i de indendørsystemer til

		<p>slagtesvin end til smågrise, hvilket fører til de observerede forskelle i kvælstofudledningen.</p> <p>Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer af bekendtgørelsesudkastet.</p>
Økologisk Landsforening	<p>Det fremgår, at man for hver dyretype kun må anvende enten type 1-korrektion eller type 2-korrektion. Økologisk Landsforening mener, det må være en fejl, da det foreningen bekendt er tilladt at anvende både type 1-korrektion og type 2-korrektion for den samme dyretype, og at man jvf. § 36 skal type 1-korrigere, hvis alder/vægt ligger udenfor standard, og jvf. § 37 så kan man type 2-korrigere, hvis opnået fodermængde og -sammensætning adskiller sig fra standard.</p>	<p>§ 38, stk. 2, er ikke en ny regel, men en videreførelse af den nuværende § 32, stk. 3.</p> <p>Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer af bekendtgørelsesudkastet.</p>
Landbrug & Fødevarer	<p>Det ønskes, fortsat at note 2) i bilag 1, tabel 1 skal præciseres ift. hvad "alt andet end korn" indbefatter. Det har medført misforståelser i praksis. Regnes majs som korn? Og hvor er det defineret? Det kan ikke læses ud af det foreliggende materiale, og det har været vendt med styrelsen og AU.</p>	<p>Det samme blev besvaret i forbindelse med sidste års høring, og præciseringen fremgår som nævnt af sidste års vejledning.</p>

Yderligere justeringer foretaget af SGAV efter høring

Kapitel 13 var ved en fejl blevet overstreget i høringsudkastet og er indsat igen. Det vedrører krav til forbrændings- og brændingsanlæg på virksomheder i Register for Gødningsregnskab. Reglerne er uændrede fra tidligere planperioder.